

Akwụkwọ Daniel - Nọmba Iri Atọ na Asaa

Iweghachi Eziokwu ndị Mbụ: Imeghe Nrọ William Miller na Mbilite Ọzọ nke Amụma n'Ụbọchị Ikpeazụazụ

Jeff Pippenger
2024-01-01

E tinyere nrọ William Miller n'ime akwụkwọ a kpọrọ Early Writings, ya mere ọ nọ n'okpuru otu nnyocha amụma ahụ na itinye ya n'ọrụ ahụ nke a chọrọ ka nwaakwụkwọ nke na-achọ ikewa Okwu eziokwu nke ọma mezuo. E gosipụtala nrọ ahụ ọtụtụ ugboro n'ime afọ ndị gara aga site n'aka Future for America, ma n'ebe a, anyị na-etinye ya n'omumụ nke “mmụba nke omụma,” nke e meghere na “oge ọgwụgwụ” n'afọ 1798. Nrọ ahụ na-ekwu banyere akụkọ ihe mere eme nke ozi ahụ nke nọchiri anya omụma ahụ e mere ka ọ bawanye. Ọ na-egosi njikọ dị n'etiti mmeghari nke ozi mmụọ ozi nke mbụ na nke atọ.

Nrọ William Miller kowara ọrụ ya, a kpọrọkwa ọrụ ya ihe atụ site n'ọrụ Mosis ná mbido Izrel oge ochie. Mmezụ nke nrọ Miller n'ubochi ikpeazụ, ka e jiri ọrụ Kraịst mee ihe atụ, n'ubochi ikpeazụ nke Izrel oge ochie. Ọrụ Kraịst ruzuru na njedebe nke Izrel oge ochie nọchiri anya ọrụ Kraịst na-aruzu n'ubochi ikpeazụ nke Izrel ime mmụọ. N'ime nrọ Miller, a na-anochi anya ọrụ a ruzuru n'ubochi ikpeazụ dị ka nke “Nwoke Ahijia Uzuzu” na-arụ. Ọ dị mkpa nke ukwuu ighota nrọ Miller dị ka amụma banyere mmezụ nke Mkpu Etiti Abalị n'ubochi ikpeazụ. Ọ dīkwa mkpa nke ukwuu ighota na ọrụ Kraịst maka Izrel oge ochie n'ubochi ikpeazụ ha bụ ihe atụ nke ọrụ “Nwoke Ahijia Uzuzu” n'ime nrọ Miller.

Otu akụkọ nke ọrụ Kraịst dī mkpa ka a rība ama bụ na Ọ bughị nani meghere eziokwu ndi e liri n'oge Mozis, kama Kraịst n'otu oge ahụ kwalitere ma mee ka eziokwu mbụ ndi ahụ buru ndi ka ukwuu. N'ime ime nke a, O debere ihe atụ na mgbe ndi nke Chineke mezuru nrọ Miller n'ubochi ikpeazụ, eziokwu ndi e guzobere site n'ọrụ Miller ga-agbasawanye kariya nghota mbụ e nwere banyere ha.

“N'oge Onye Nzọputa nọ n'ụwa, ndi Juu ekpuchila nnukwu nkume bara uru nke eziokwu ahụ nke ukwuu n'okpuru mkpofu nke ọdinala na akụkọ ifo, nke na ọ gaghi ekwe omume imata ihe bụ eziokwu site n'ihe bụ ụgha. Onye Nzọputa bīara iwepu mkpofu nke nkwenkwe ụgha na njehie ndi a huru n'anya kemgbe ogologo oge, ma dozie nkume bara uru nke okwu Chineke n'ime nkwardo nke eziokwu. Gini ka Onye Nzọputa ga-eme ma ọ buru na ọ bīakwute anyi ugbo a dika o si bīakwute ndi Juu? Ọ ga-adi ya mkpa iru ọrụ yiri nke a nke iwepu mkpofu nke ọdinala na emume. O tiri ndi Juu nnukwu mgbagwoju anya mgbe o mere ọrụ a. Ha echefuru eziokwu mbụ nke Chineke, ma Kraịst mere ka a hụ ya ọzọ. Ọ bụ ọrụ anyi itohapu eziokwu Chineke ndi ahụ bara uru n'aka nkwenkwe ụgha na njehie. Lee nnukwu ọrụ e nyere anyi n'ozima!” Review and Herald, June 4, 1889.

Taa nwoke ahụ ji aziza sachapu unyi (Kraịst) na-aruzu “ọrụ yiri nke ahụ n'ikpochapu mkpofu ọdinala na emume” dika Odum nke ebo Juda (Kraịst) ruzuru n'oge ndi Juu. N'ohu Miller, nkume dī oké onu ahia nke eziokwu ndi e doziri nke ọma n'ime igbe Okwu Chineke, mkpofu na nkume

adigboroja kpuchiri ha. A ghaghị iwepụta nkume ndị ahụ n'etiti mkpofu ahụ ma tinyeghachi ha n'ime igbe ukwu ahụ nke Okwu Chineke n'oge Mkpu Etiti Abalị nke ụbọchị ikpeazụ, n'ihi na ọ bụ mgbe Miller lere nkume ndị ahụ e weghachiri n'ime igbe ukwu ahụ anya ka ọ "tiri mkpu n'ọhụ dī ukwu, mkpu ahụ wee kpotee" ya. Ọhụ Miller mere na 1847, afọ atọ mgbe Mkpu Etiti Abalị nke mmụọ-ozī mbụ gasiri, ya mere ikpote ya n'ọhụ ahụ bụ Mkpu Etiti Abalị nke ụbọchị ikpeazụ. Ndi akaebe abụọ ahụ bụ ndi e gburu site n'aka anụ ọhịa ahụ nke si n'olulu miri emi ahụ riputa na-ekwusa Mkpu Etiti Abalị ahụ, ha wee nwuo n'okporo ámá ahụ ụbọchị atọ na ọkara, ruo mgbe e jikọtara ha ọhụ, wee mee ka ha dī ndu n'ndagwurugwu ọkpukpu akoro nwuru anwu, emesịa welie ha elu dika ọkọloto. A na-emezu ọhụ Miller n'okporo ámá ahụ, na n'otu ndagwurugwu ahukwa nke ọ kowara dika "ime ulo ya."

N'akuko ihe mere eme nke ndi Millerite, Onye-nwe jiri Miller guzosie ike eziokwu ndi mbu nke Adventism, ma nro ya gosiri na ka oge na-aga, a ga-eli eziokwu ndi ahụ n'okpuru ihe mkpofu nke odinala na omenala. Ihe omume a nke ikpochapu ihe mkpofu nke odinala na omenala bu ihe Kraist mezuru na njedebe nke Izrel oge ochie, ma n'ime ime nke a, O buru onyinyo nke mmezu ikpeazu nke nro William Miller.

Ndi Juu ahụ enwekwaghị anya ihu "eziokwu mbu nke Chineke, ma Kraist weghachikwara ya ozo n'ihu," ma kowaa oru Ya dika "oru anyi." Oru anyi bu "itohapu eziokwu ndi di oké ọhụ ahia nke Chineke n'aka nkwenkwe ugha na njehie." Nro William Miller na-akowaputa nchoputa, ngosiputa na iju, na mweghachi nke eziokwu mbu ndi ahụ. Iji mezuo oru nke mweghachi a, Kraist tinyere eziokwu ahụ n'ime "usoro eziokwu." "Usoro eziokwu" ahụ maka William Miller bu nghota ya banyere ike abuo ahụ na-emebi emebi nke ikpere arusi na ochichi papacy. N'ubochi ikpeazu, "usoro eziokwu" ahụ bu ike atọ ahụ na-emebi emebi nke dragon ahụ, anụ ọhịa ahụ, na onye amuma ugha ahụ.

"Mgbe Kraist bjara n'ụwa iji gosi ezi okpukpe site n'omumaatu, ma bulie elu ukpuru ndi kwesiri ichi obi na omume mmadu, ugha ejidela ndi natara nnukwu ihè nke ukwu nke na ha aghotaghizi ihè ahụ, ha enwekwaghikwa ochicho ihapu omenala n'ihu eziokwu. Ha juru Onye Ozizi nke eluigwe, ha kpogidere Onyenwe ebube n'obe, ka ha wee jigide omenala na ihe ha cheputara n'onwe ha. Mmuo a kpomkwem ka a na-egosikwa n'ụwa taa. Ndi mmadu anaghi achọ inyocha eziokwu, ka a ghara ikpaghasi omenala ha, ka e wee ghara iweta usoro oheru nke ihe. N'ime mmadu, e nwere ohere na-adigide adigide idaba n'ohie, mmadu kwa n'uzo eke na-adi njikere ibuli echiche na omuma mmadu elu nke ukwu, ebe a naghi aghota ma o bu ekele ihe ahụ nke bu nke Chukwu na nke ebighi ebi." Counsels on Sabbath School Work, 47.

Ọ buru na Kraist abia n'ụwa taa, Ọ ga-ahụ "otu mmuọ ahụ kpomkwem" nke ibuli echiche na omuma mmadu elu, nke tinyere odinala n'onodu eziokwu. N'ime nro Miller, n'ubochi ikpeazu, Kraist na-abia dika nwoke ahụ ji ahijia uzuzu, iji ruo otu oru ahụ kpomkwem. Mgbe aruchara oru Ya dika nwoke ahụ ji ahijia uzuzu, ọla ndi ahụ mbu ga-enwu ihè ugboro iri karia anyanwu, dika ndi ama abuo ahụ, ndi Miller nochiri anya ha, na-eteta n'iti mkpu nke oké mkpu ahụ.

Usoro eziokwu e nyere Miller bu nhazi amuma nke ike abuo na-eme ka e wee togboro n'efu, ma usoro eziokwu e nyere Future for America bu nhazi amuma nke ike atọ na-eme ka e wee togboro n'efu. "Igodo" e jikotara na akpa ozu ahụ bu usoro nkowa puru iche ahụ e kpughere ma nye Miller,

ma emesia nye Future for America.

“N’ubochi Kraist, e wepuru mkpisi-igodo nke omuma n’aka ndi kwesiri ijide ya iji meghee ulo aku nke amamihe di n’Akwukwo Nso nke Agba Ochie. Ndi raba na ndi nkuzi emechiela, n’ezie, alaeze eluigwe n’ihu ndi ogbenye na ndi a kpagburu akpagbu, ma hapu ha ka ha laa n’iyi. N’okwu-ozizi Ya, Kraist etinyeghi otutu ihe n’ihu ha n’otu oge, ka O wee ghara ikpata mgbagwoju anya n’uche ha. O mere ka isi okwu o bula doo anya ma puta ihè. O jughì ikwughachi eziokwu ochie na ndi mmadu ma ama n’amuma, ma o buru na ha ga-eje ozi n’ebumnobi Ya nke ikunye echiche di iche iche n’ime ha.”

“Kraist bu Onye malitere nkume-uto niile nke eziokwu oge ochie. Site n’oru nke onye iro, e wepuru eziokwu ndi a n’onodu ha. E kewapuru ha n’ebe ha kwesiri idi n’ezie, ma debe ha n’usoro nke njehie. Oru Kraist bu imezighari ma guzosie ike nkume-uto ndi di oké onu ahia n’usoro nke eziokwu. Ukpuru nke eziokwu ndi O nyewori n’onwe Ya iji gozie uwa, site n’oru Setan, e liri ha, ma o yiri ka ha alala n’iyi. Kraist naputara ha n’ime mkpofu nke njehie, nye ha ike ohuru di ndu, ma nyere ha iwu ka ha na-enwu dika ola di oké onu ahia, ma guzosie ike ruo mgbe ebighi ebi.”

“Kristi n’onwe Ya puru iji nke o bula n’ime eziokwu ochie ndi a n’enweghi ibiri obuna ntakiri akuku o bula, n’ihi na O bu Ya malitere ha niile. O tubara ha n’ime uche na echiche nke ogbo o bula, ma mgbe O bjara n’uwa anyi, O hazighariri ma nye ndu ohuru n’eziokwu ndi ahụ nke ghorola ndi nwuru anwu, mee ka ha buru ndi ka ike maka uru nke ogbo ndi ga-abia n’ihu. O bu Jizos Kraist nwere ike inaputa eziokwu ndi ahụ n’ime ikpo ahija mkpofu, ma nye uwa ha ozo n’idi ohuru na ike kariri nke mbu ha.” Manuscript Releases, volume 13, 240, 241.

O bu ihe na-adoro mmasi iriba ama n’akuku okwu ikpeazu ahụ na igodo Kraist jiri ruo oru na njedebe nke Izrel oge ochie bu igodo e ji meghee Agba Ochie. Igodo nke usoro omumu Miller meghere igbe nke Agba Ochie na Agba Ohuru, ma n’ubochi ikpeazu, na mmechi nke nro ya, igbe ahụ ka ukwu. Igodo nke usoro omumu n’ubochi ikpeazu na-emege o bughì naani Agba Ochie na Agba Ohuru, kama kwa Mmuo nke Amuma. Nwepu nke akara n’Akpughe Jizos Kraist, kpomkwem tupu mmechi nke ohere amara, ka Odum nke ebo Juda na-emezu, onye a na-anochi anya ya n’nro Miller di ka nwoke nwere brosh unyi. Nwannaanyi White na-akowaputa na oru nwoke ahụ nwere brosh unyi na-eme ozugbo tupu mmechi nke ohere amara.

“Onyenwe anyi nyere m ohuu, n’ubochi Jenuwari 26, nke m ga-ako. Ahuru m na ufodu n’ime ndi Chineke bu ndi nzuzu ma dara n’ura ime mmuo; ha bukwa naani okara-awake, ha amataghikwa oge anyi na-ebi ugbo a; nakwa na ‘nwoke’ ahụ nwere ‘ahija unyi’ abatata, na ufodu no n’ihe ize ndu nke ibu ndi a ga-azapu. Arioro m Jizos ka O zoputa ha, ka O hapu ha obere oge ozo, ma kwe ka ha hu ihe ize ndu ha di egwu, ka ha wee kwadebe tupu o ruo mgbe o ga-abu ruo mgbe ebighi ebi agafee oge. Mmuo ozi ahụ kwuru, ‘Mbibi na-abia dika ajo ifufe di ike nke ukwu.’ Arioro m mmuo ozi ahụ ka o nwee ebere ma zoputa ndi huru uwa a n’anya, ma rapara n’ihe onwunwe ha, ndi na-achoghi ihapu ha kpamkpam, ma chuo ha aja iji mee ka ndi ozi ahụ gaa ngwa ngwa n’uzo ha inye nri aturu aguu na-agu, ndi na-alara n’iyi n’ihi enweghi nri ime mmuo.”

“Ka m na-ele mkpuru obi ndi ogbenye anya ka ha na-anwu n’ihi enweghi eziokwu nke ugbo a, ma ufodu ndi na-ekwuputa na ha kwere eziokwu ahụ ka ha na-ahapu ha ka ha nwuo, site n’ijigide uzo ndi di mkpa iji mee ka oru Chineke gaa n’ihu, ihe ahụ m huru wutere m nke ukwu, m wee riu mmuo ozi ahụ ka o wepu ya n’ebe m no. Ahuru m na mgbe okwu Chineke choro akuku ufodu nke aku ha, di ka nwa okorobia ahụ biakwutere Jizos, [Matthew 19:16–22.] ha gara puo n’ujo na mwute; nakwa na n’oge na-adighi anya ihe otiti ahụ juputara n’onu ga-agafe n’elu ma kpochapu ihe onwunwe ha niile, mgbe ahukwa o ga-abula oge agafewo ime aja nke ihe uwa a, ma debe aku n’eluigwe.” Review and Herald, April 1, 1850.

“Otiti ntaramahuhu” ahụ bu ihe nochianya nke iwu Uka Sonde nke na-abia n’oge na-adighi anya, ma oru nke nwoke ji ahijia asa unyi n’ohu Miller na-eme, na-ewere onodu kpomkwem tupu oge amara emechie. O bu mgbe O sachapula ulo ahụ ka O mesia tufuo oia ndi ahụ azu n’ime igbe ka ukwu ahụ, ha wee na-enwu ugboro iri karia anyanwu. A huru Daniel na ndi ikom ato ahụ kwesiri nsopuru ka ha buru ugboro iri mma karia ndi ozo.

Ma ugbo a, n’isi njedebe nke ubochi ndi eze kwuru na a ga-ebata ha, onye-isi ndi onaozi ahụ kpobataru ha n’ihu Nebukadneza. Eze wee gwa ha okwu; ma n’etiti ha niile a hughu onye obula di ka Daniel, Hananaja, Mishael, na Azaraja: ya mere ha guzoro n’ihu eze. Ma n’ihe Nile gbasara amamihe na nghota, nke eze juru ha, o choputara na ha kari ndi dibia afa na ndi na-enyocha kpakpando niile no n’alaeze ya dum ugboro iri. Daniel 1:18–20.

“Njedebe nke ubochi,” nye Daniel, nochiri anya ule ikpeazu ebe Nebukadneza kpebiri ikpe, ule ahukwa na-anochite iwu Sonde n’ubochi ikpeazu. Eziokwu mbu ndi ahụ na eziokwu ndi bu ntoala ga-enwu ihè ugboro iri karia mgbe e weghachiri ha n’ubochi ikpeazu, karia mgbe a matara ha na mbu. Eziokwu ndi ahụ, na ndi amamihe na-aghota eziokwu ndi ahụ n’ubochi ikpeazu, ga-enwu ihè ugboro iri karia n’oge mmiri ozuzo ikpeazu, nke bu nkwughachi nke Mkpu Etiti Abali.

“Unu na-etinye obibia nke Onyenwe anyi n’oge di anya nke ukwu. Ahuru m na mmiri ozuzo ikpeazu na-abia di ka [na mberede dika] mkpu etiti abali, ma nwee ike ugboro iri karia.” Spalding and Magan, 5.

A na-emezighachi eziokwu ndi mbu site n’itinye n’oru usoro nke mmiri ozuzo ikpeazu, ya bu, “ahiri n’elu ahiri.” Ozugbo e weghachiri ha, eziokwu ndi mbu ahụ na-enwu “ugboro iri” karia otu ha si enwu mgbe Miller buru uzo lee ha anya. Ndi amamihe na-eji igodo nke usoro aru oru weghachi eziokwu ndi mbu ahụ, na-enweta ahumihe nke ka mma “ugboro iri” karia nke ndi na-eri usoro nke Babilon. Ndi a na-ekpochapu site n’aka nwoke ji ahijia uzuzu, bu ndi ahụ ejikotawo onwe ha na odinala na omenala ndi kpuchiri eziokwu mbu ahụ, ndi a na-ewepukwa onu na njehie nke odinala na omenala ndi ha ejikotawo onwe ha na ha.

Ozizi ugha bu arusi.

“N’iju eziokwu, mmadu na-ajukwa Onye dere ya. N’izopia iwu Chineke n’okpuru ukwu, ha na-agonari ikike nke Onye nyere iwu ahụ. O di mfe ime arusi site na ozizi ugha na echiche di iche iche dika o si di mfe ikpu arusi n’osisi ma o bu n’okwute.” The Great Controversy, 584.

Mkpọpụta-ikpe ahụ e kwuru megide Ifrem, nke kporo njedebe nke oge amara maka Ifrem, na-emesi eziokwu nke ihe nwoke ahijia aja na-emezu ike mgbe o na-azacha ala ulo.

Efraim ejikowo onwe ya na arusi: hapu ya ka o di. Hosea 4:17.

Ihe i na-eri bu ihe i na-abu, dika e gosiri site n'aka Daniel na ndi nsota ahu. Nchegbu Nwanyị White banyere ndi ahu bu "ndi nzuzu na ndi no n'onodu ura" metutara enweghi nkwaadebe ha, na enweghi nghota ha banyere idi mkpa nke "eziokwu nke oge a." Nchegbu ya bu ngosiputa nke nchegbu Kraist nwere n'ihu ndi Juu ndi na-aru uka n'oge na ogbo Ya, ndi tufuru kpamkpam ihu eziokwu ndi mbu ahu. Nro Miller na-akowaputa njedebe nke Izrel ime mmuo nke oge a, nke e jirila Izrel nkiti nke oge ochie mee ihe nnochianya ya.

"Ndi odeakwukwo na ndi Farisii kwuputara na ha na-akowa Akwukwo Nso, ma ha kowara ya dika echiche na odinala nke ha si di. Omenala ha na ilu na ukpuru ha biara buru ndi na-achosi ike ma na-adiwanye aru. N'ihe o putara n'akuku ime mmuo, Okwu nsota ahu ghoru n'ebe ndi mmadu no dika akwukwo e mechiri emechi, nke e mechibidoro nghota ha." Signs of the Times, May 17, 1905.

Ochichiri na-ariwanye elu akwusila n'elu Adventism nke Laodisia kemgbe afo 1863, ma Bible na Mmuo nke Amuma aghowo nye ha dika akwukwo a kara akara. Tupu oge amara emechie, a na-emege Mkpughe nke Jisos Kraist, o na-emekwa ka usoro nnwale nke nzokwu ato puta, nke na-ejedebe n'ikupuru ndi juru ihapu arusi ha nke omenala na odinala n'iwu Sode nke na-abia n'oge na-adighi anya.

"Anyi nwere Onye-Nzoputa na-enweghi nsotu, ma lee otu nkume di oko onu ahia nke eziokwu ndi na-agba ama banyere nke a n'Okwu Chineke si di oke onu. Ma a liri ihe icho mma ndi a di oko onu ahia n'okpuru nnukwu ikpo ahijia, nke odinala na nke ozizi nduhie di iche iche, ndi Setan n'onwe ya cheputara. Atumatu ya na-aru oru n'ike di itunanya n'elu uche mmadu iji kpuchie uru Kraist di n'anya ndi kwere na ya. Onye iro Chineke na mmadu atula ndi na-ekwuputa na ha bu ndi na-eso uzo Kraist afa, nke mere na e nwere otutu n'ime ha e nwere ike ikwu banyere ha, Ha amataghi oge ileta ha." Review and Herald, August 16, 1898.

Nro Miller na-akowa akuko ihe mere eme nke iguzobe "eziokwu mbu," iju ha n'oge sochirinu, ma emesia mweghachi ha nke ikpezu. Naani tupu mmechi oge amara, "Nwoke Ahijia Iza Unyi" na-abanye n'onodu ahu ma na-eguzobekwa eziokwu mbu ndi ahu ozo, ma na-eme ka ha na-enwu "ugboro iri" karja. Nke a na-eme n'akuko ihe mere eme nke Mkpu Etiti Abali, nke na-ebute Mkpu Ike nke mmuo ozi nke ato n'oge iwu ubochi Sode. Mkpu Etiti Abali na-eteta ma na-ekewa umuagboghoho-amaghi nwoke ndi ahu tupu oge iwu ubochi Sode, dika Mkpu Etiti Abali si buru uzo mepee ikpe nyocha n'akuko ihe mere eme ndi Millerite. Mgbe a tubara ola ndi ahu azu n'ime akpa buru ibu ahu e weghachiri eweghachi, o dila anya nke ukwuu, n'ihu na ihe omume ahu na-ewere onodu "mgbe" a sachapuchara ala ahu kpamkpam.

"Aja na mkpofu nke njehie eliela ola di oko onu ahia nke eziokwu, ma ndi oru nke Onyenweanyi puru ikpughe aku ndi a, ka otutu puku ga-elekwasu ha anya n'onu na n'egwu nsota. Ndi mmuo ozi nke Chineke ga-anu n'akuku onye oru di umeala n'obi, na-enye amara na ihu mmuta sitere n'eluigwe, a ga-edukwa otutu puku ka ha kpee ekpere ha na Devid si,

‘Meghee anya m, ka m wee hu ihe ndi di ebube sitere n’iwu gi.’ Eziokwu ndi a na-ahubeghi ma anaghi nti n’ebe ha no ruo otutu ogbo, ga-enwu gbaa site na peeji ndi amunyere nke okwu nsọ nke Chineke. Uka di iche iche n’ozuzu ha nke nwororo eziokwu, ju ya, ma zoda ya n’okpuru ukwu, ga-eme ihe ojoo karja; ma ‘ndi maara ihe,’ ndi bu ndi ezi obi, ga-aghota. Akwukwo ahụ emeghewo, okwu Chineke erutekwaghi obi ndi choro imata uche Ya. N’oge mkpu di ike nke mmuo ozi si n’elugwe, onye sonyere mmuo ozi nke ato, otutu puku ga-esi n’onwunwa nke mgbagwoju anya nke jidere uwa ruo otutu ogbo teta, ma ha ga-ahu ima mma na uru nke eziokwu.” Review and Herald, December 15, 1885.

“Ndi puku” ahụ nke na-eteta n’oge ahụ, na-anochi anya igwe aturu ozo nke Chineke ndi ka no na Babilon, n’ihi na “oke mkpu” ahụ na-amalite n’oge iwu ubochi Sode. Oru nke “Nwoke Ahijia Uzuzu” ahụ anowo na-aga n’ihu kemgbe Septemba 11, 2001, ma karja kwa kemgbe Julai nke 2023.

“Onyezi ahụ na-ekwu, ‘E nyere Akwukwo Nso nile site n’ume sitere n’aka Chineke, o bakwa uru maka ozizi, maka iba mba, maka imezi, maka izu n’ezi omume: ka onye nke Chineke wee zuo oke, burukwa onye a kwadebere nke oma ruo n’oru oma nile.’ Baijul bu onye nkowa nke onwe ya. Otu amaokwu ga-abu igodo nke ga-emepe amaokwu ndi ozo, ma n’uzo di otu a, a ga-amunye ihè n’ihe zoro ezo nke okwu ahụ putara. Site n’itunyere akuku Akwukwo Nso di iche iche nke na-ekwu banyere otu isiokwu ahụ, na-elekwa otu ha si metuta ya n’akuku nile, a ga-eme ka ezi ihe Akwukwo Nso putara doo anya.”

“Otutu mmadu na-eche na ha ga-aju akwukwo nkowa banyere Akwukwo Nso ka ha wee ghota ihe okwu Chineke putara, ma anyi agaghi ewere onodu na ekwesighi imu akwukwo nkowa; ma a ga-achọ nnukwu nghota ime mmuo iji choputa eziokwu Chineke n’okpuru ikpokota nke okwu mmadu. Olee ntakiri ihe uka ruru, dika otu na-ekwuputa na ha kwere na Bible, iji chikota oia di oké onu ahia ndi gbasasiri agbasasi nke okwu Chineke n’otu agbu eziokwu zuru oke! Ola ndi ahụ nke eziokwu adighi n’elu ihu, dika otutu na-eche. Uche isi na nkwekorita nke ajo omume nogidere na-arụ oru mgbe niile ka o mee ka eziokwu ghara idi n’anya, ma mee ka echiche ndi ukwu puta ihè nke oma. Onye iro ahụ na-eme ihe niile di n’ike ya iji kpuchie ihè eluigwe site n’usoro agumakwukwo; n’ihi na o naghị achọ ka mmadu nu olu nke Onyenwe anyi, na-asị, ‘Nke a bu uzo, jeenu n’ime ya.’”

“Ngwa nke eziokwu togboro n’ofe ubi nke mkpughe; ma e liri ha n’okpuru odinala ndi mmadu, n’okpuru okwu na iwu ndi mmadu, a hapuwokwa amamihe si n’elu-igwe n’uzo foro nke nta ka o buru nke a na-eleghara anya; n’ihi na Setan enwewo ihe iga nke oma ime ka uwa kwere na okwu na ihe ndi mmadu ruzuru di oke mkpa. Onyenweanyi Chineke, Onye Okike nke uwa nile, n’onu ahia na-enweghi nsotu enyela uwa ozi-oma ahụ. Site n’aka onye nnochi anya nke Chukwu a, e mepeela iyi nke nkasi obi nke elu-igwe, nke na-enye onu ma na-enye ume ohuru, na nkasi obi na-adigide adigide, nye ndi ga-abia n’isi-iyi nke ndu. A ka nwere akwara nke eziokwu ndi a ga-achoputa; ma a na-amata ihe ime mmuo n’uzo ime mmuo. Uche ndi ajo omume kpuchiri ekpuchi enweghi ike ighota uru eziokwu ahụ nwere dika o di n’ime Jisos.” Review and Herald, December 1, 1891.

Oru Kraist, dika e gosiri ya n’ulonro Miller dika nwoke ji ahijia ihicha unyi, bu nke nwere akuku abuo. O bu iwepu njehie, na iweghachi eziokwu ndi mbu. Iwepu njehie ahụ n’onwe ya kwa nwere

akukụ abụọ, n'ihl na mgbe a kpuchapuru njehie ahụ si na windo pụta, njehie ahụ na-akporo ndi hooro inogide jikoro onwe ha na njehie ndi ahụ laa. Oru nkewa nke nwoke ji ahijia ihicha unyi ruzuru ka Jeremaja na-ekwu kwa, ma ama ya kwekoro na nke Nwanyl White, mgbe o kwuru na, "ndi oru Onyenwe anyi puru ikpughe aku ndi a, nke mere na otutu puku mmadu ga-elekwasl ha anya n'onu na n'itunanya."

Ya mere, otu a ka Onyenwe anyi kwuru: O buru na iloghachi, mgbe ahụ ka M ga-eme ka i laghachi ozo, i ga-eguzokwa n'ihu M; ma o buru na i weputa ihe di oké onu ahia n'etiti ihe ruru aru, i ga-adl ka onu M. Ka ha loghachikwute gi; ma gi onwe gi alaghachikwutela ha. Jeremiah 15:19.

Onodu nke akuku Akwukwo Nso ahụ di na Jeremiah na-agwa ndi ahụ kpomkwem okwu bu ndi nwetara nkuda-mmuo mbu nke Julai 18, 2020. O bughl naani nwoke ahijia-unyi ahụ ka na-ekewa ihe di oké onu ahia n'ihe ruru aru, kama o bukwa oru nke ndi Jeremiah nochiri anya ha, ndi e gosiputara dika ndi na-eme mkpebi ma ha ga-alaghachi n'ebe Onyenwe anyi no ma o bu na ha agaghi alaghachi. O doro anya na ha anoghl n'ebe Onyenwe anyi no, n'ihl na a si na ha na Ya na-eje ije, agaghl enwe ihe mere ha ga-eji laghachi. Mgbe ha laghachiri ma guzo n'ihu Onyenwe anyi, ma emesia buru onu Ya, ha gaara aruzu oru nke ikewa ihe di oké onu ahia n'ihe ruru aru. Oru nke "Nwoke Ahijia-Unyi" ahụ choro oké nke ndi amamihe. A na-egosikwa oru nke "Nwoke Ahijia-Unyi" ahụ n'ime nro Miller mgbe Kraist na-asachapu ebe ikpo oka Ya site n'usoro ime ka o di ocha.

"Etu ngwa ngwa usoro nsachapu a ga-amalite, enweghl m ike ikwu, ma a gaghl egbu oge ya ogologo. Onye nke nkwicha-ya di n'aka Ya ga-asacha ulo nso Ya ka o wepu mmeto omume ya. O ga-ehichapu ebe iziza Oka Ya nke oma kpmkpm." Testimonies to Ministers, 372, 373.

Usoro "inucha" ikpeazu ahụ malitere n'onwa Julai nke afo 2023, o bukwa usoro inucha ahụ nke Malakai isi nke ato.

"Malakai 3:1-4 ka e zoro aka."

"Usoro nke inyocha ma sachapu na-aga n'ihu n'etiti ndi nke Chineke, Onye-nwe nke usuu ndi agha etinyewo aka Ya n'oru a. Usoro a na-anwale mkpuru obi nke ukwu, ma o di mkpa ka e wee wepuriri mmeto. Ahuhu na onwunwa di mkpa ka e wee dota anyi nso n'aka Nna anyi nke eluigwe, n'okpuru ido onwe anyi n'okpuru uche Ya, ka anyi wee chuo aja nye Onye-nwe n'ezi omume. Oru Chineke nke inyocha ma sachapu mkpuru obi aghaghl i ga n'ihu ruo mgbe ndi ohu Ya ga-adl umeala n'obi nke ukwu, burukwa ndi nwuru anwu n'ebe onwe ha no nke ukwu, nke na mgbe a kporo ha banye n'ozi na-arusi oru ike, ha wee nwee anya nke na-ele naani otuto nke Chineke anya." Review and Herald, April 10, 1894.

Nro nke abuo nke Miller na-akowaputa mweghachi nke eziokwu ndi mbu, na n'otu oge ahụ mweghachi nke otu ndi e chusasiri. Nro nke abuo nke Nebukadneza na-akowaputa mweghachi nke alaeze ya. Nro Miller na-ekwu maka ilibiga eziokwu ndi mbu n'okpuru n'usoro nke na a "chusasiri" eziokwu ndi ahụ. Okwu ahụ bu "chusasiri" bu akara nke "oge asaa." Nro Nebukadneza bu banyere "ichusasi" nke "oge asaa." E debere Nebukadneza n'oge ogwugwu na 1798, ma n'ebe ahụ o na-anochi anya nwoke a toghatara. Miller bu akara nke "ndi maara ihe" na 1798.

Anyị ga-aga n'ihu na nrọ Miller n'isiokwu na-esonụ.

“Mgbe a kporọ anyị ka anyị dị iche n'echiche na ndị ọzọ, ma ọ bụ ndị ọzọ ekwuputa idi iche ha n'echiche anyị, anyị kwesiri igosiputa mmuọ Onye Kraịst, ma debe eziokwu a putà ihè na anyị nwere ike inọ juu ma buru ndi ziri ezi; n'ihu na eziokwu ga-anagide nnyocha. Ka a na-amu ya nke ukwu, ka ihè ya ga-esiwanye na-enwu putà. Onyenwe anyị na-ele ihe ọ bula na-atọ uto n'ikpa ike na n'idi njo anya n'uzo na-adighi amasi ya, ma tinye ido aka na nti ya n'ahu ndi na-etinye nleli na nkocha n'ahu ndi di iche n'echiche na ha, na-etinye ha n'okwa kasi njo o kwere mee. Eluigwe nile na-ele ndi na-eme nke a anya dika Eluigwe si lee ndi Farisii anya, ma kpoọ ha ndi na-amaghi ma Akwukwo Nso ma ike nke Chineke. Ndi iro nke eziokwu apughi ime ka eziokwu buru njehie. Ha puru izoputa eziokwu ukwu, ma chee na n'ihu na ha atudawo ya n'ala, kpuchiekwa ya n'ihe mkpofu, e meriela ya; ma Chineke ga-akpali ufodu n'ime ndi ya kwesiri ntukwasị obi ime dika Kraịst mere mgbe ọ no n'ụwa,—hichapu ihe mkpofu ahụ, ma weghachite eziokwu n'onodu ya kwesiri ekwesị n'usoro nke eziokwu.

“N'otu igwe ebe eziokwu bu ihe a na-atule n'okwu, a ga-enwe ndi ga-emegide ihe niile ha na-anabatabeghi di ka eziokwu; ma mgbe ha na-atọ onwe ha uto na ha na-alu ogo naani megide njehie, ọ di ha mkpa iji nti na-enweghi ajo mbunobi nu, ka ha wee ghota ihe bu eziokwu, ghara ikowa n'uzo na-ezighi ezi ma ọ bu tugharia n'uzo na-ezighi ezi ihe a na-ekwu. Ha nwere ihe atụ nke ndi mmadu n'oge niile luru ogo megide eziokwu, ma site n'ime otu ahụ juwo ndumodu (sic) nke Chineke megide onwe ha. Arọ ga-adi ibu oru ahụ nke ga-adakwasị ndi mmadu ndi natara nnukwu ihè na nnukwu ohere, ma n'agbanyeghi nke ahụ adaghi kpmkpam n'akuku Onyenwe anyi. O buru na ha anwaa ino kpmkpam n'akuku Onyenwe anyi, a ga-echebe ha n'ikwuwa aka oto, obuna mgbe a kporo ha ka ha guzo naani ha. O ga-enyere ha aka iguzo n'obi ike, n'idi ocha na n'ezi ikpe, na-alu ogo n'ihu ukpuru ezi omume na-emebighi emebi. O ga-akwado ha n'ilu ogo maka ezi ihe n'ihu na ọ bu ezi ihe, obuna ma ikpe ziri ezi adala n'okporo ama, ma iha nhatanha enweghi ike ibanye. Ha ga-aghota ihe ga-adi ocha ma buru nke na-enweghi ntupo, ma kwekoọ na ndu Kraịst, ha agaghikwa esi n'ukpuru Kraịstniti ndi kasi di ocha wezuga onwe ha n'mmuọ, n'okwu, ma ọ bu n'omume, obuna ma ha guzo n'ime mmegide megide ọ bughị naani amaghi ama, kama megidekwa ndi guru akwukwo ma nwee ahumahu, bu ndi ji ngwa agha nke aghugho amamihe mechie ha onu. N'etiti ogo a nile nke njehie na-alu megide eziokwu, a ga-echebe ha, a ga-emekwa ka ha debe uzo di otu a nke na ndi iro ha agaghi enwe ike igonahu ha ma ọ bu iguzogide ha. Ha ga-eguzo dika nkume siri ike n'ebe ukpuru di, na-aju ime nkwekorita na onye ọ bula, ma n'otu oge ahụ na-echebe mmuọ nke ga-akara onye Kraịst ọ bula.”

“Onye bu onye na-eso uzo Kraịst ga-amata odiche di n'etiti ihe di nsọ na ihe nkiti, ọ ga-araparakwa n'ezi ihe ama nke agwa na oru mmadu, n'ihu na Kraịst ekwuwo, 'Site n'ufodu mkpuru ha ka unu ga-ama ha.' Onye Kraịst ga-aga n'ihu n'etiti udi mmegide nile. O ga-eleda ire uto anya n'ihu na a muru ya site n'aka Setan. O ga-akpo ebubo asi n'ihu na ọ bu ngwa agha nke onye ajo ahụ. Ha agaghi echekwa anyafu ma ọ bu mewe ka onwe ha di elu, n'ihu na ndi a bu njirimara nke onye iro Chineke na mmadu. A gaghi ahụ ha dika ndi nledo; n'ihu na Setan jiri ndi Juu a na-eleli anya ruo oru a megide Jizos. Ha agaghi eji idei mmiri nke ajuju soro umunna ha, dika ndi Juu soro Kraịst n'ihu ebumnuche nke itinye ya n'onodu siri ike site n'okwu ya, na ime ka o kwuo otutu ihe ka ha wee mee ka ọ buru onye mmehie n'ihu otu okwu.” Home

Missionary, September 1, 1894.